

Ante Vukasović, dobitnik nagrade »Ivan Filipović« za životno djelo

Marko BABIĆ*

Odbor za dodjelu Nagrade »Ivan Filipović«¹ pri Ministarstvu prosvjete i športa Republike Hrvatske na svojoj sjednici 9. travnja donio je odluku o dodjeli nagrade za 2001. godinu. Nagradom »Ivan Filipović« za životno djelo nagrađen je prof. dr. sc. Ante Vukasović, najplodniji pedagoški pisac u Hrvatskoj.

Godišnje nagrade »Ivan Filipović« za 2001. godinu za područje predškolskoga odgoja primili su: Marija Ivušić, dr. sc. Jasna Krstović, Inga Seme–Stojnović, Zlata Pincan; za područje osnovnog školstva — Žarko Kozina, mr. sc. Mirko Raguž, Marina Zlatarić, Jela Moguš,² Božica Poropat, Ivan Nemet i Mato Jakobović. Za područje srednjeg školstva nagrađeni su: Vjera Odak–Jembrih, Zvonimir Konjević, Zrinka Frković i Dušanka Novak, a za područje visokog školstva prof. dr. sc. Oskar P. Springer i Krešimir Mikić.³ Nagrade je dobitnicima svečano uručio ministar prosvjete i športa dr. sc. Vladimir Strugar, 10. svibnja 2002. godine.

Budući da je prof. Vukasović dugogodišnji suradnik *Obnovljenoga života*, držimo prigodu primanja nagrade za životno djelo prikladnim povodom za predstavljanje njegovog života i opusa znanstvenoj i stručnoj javnosti.

Prof. dr. sc. Ante Vukasović, diplomirani pedagog, doktor pedagogijske znanosti, sveučilišni profesor i znanstveni savjetnik⁴ rodio se 9. siječnja 1929. godine u Osijeku. Osnovnu školu završio je u Kučićima kraj Omiša, zavičajnom mjestu svojih roditelja, a učiteljsku školu u Osijeku 1950. godine, nakon čega započinje njegova pedagoška djelatnost: bio je učitelj, ravnatelj osnovne škole, profesor učiteljske škole, ravnatelj pedagoškog centra, sveučilišni profesor, znanstveni savjetnik, direktor sveučilišnog centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje, direktor znanstveno–istraživačkog projekta za populacijske aktivnosti UN–a, predsjednik Zajednice istraživačkih organizacija za područje pedagogijske znanosti u Hrvatskoj, organizator i voditelj brojnih znanstveno–istraživačkih projekata, znanstveni voditelj međunarodne suradnje na pedagoškom području Sveučilišta u Zagrebu.

* Dr. sc. Marko Babić, Leksikografski zavod *Miroslav Krleža*, Zagreb.

1 Nagrada je utemeljena 1964. godine, 1967. godine postala je nagradom Sabora Republike Hrvatske. Nosi ime po Ivanu Filipoviću, učitelju (Velika Kopanica 1823. — Zagreb 1895.), a dodjeljuje se kao priznanje za postignuta ostvarenja u predškolskom, osnovnom, srednjem i visokom školstvu te znanstvenom i stručnom radu.

2 Jela Moguš nije rođena u *Turniću*, nego u Turiću nedaleko Gradačca, usp. *Nagrada »Ivan Filipović« za 2001. godinu*, Ministarstvo prosvjete i športa, (Zagreb 2002), str. 35.

3 Biografske podatke o nagrađenima kao i obrazloženje nagrade vidi: *Nagrada »Ivan Filipović« za 2001. godinu*, Ministarstvo prosvjete i športa, (Zagreb 2002), str. 19–56.

4 Od 1993. se nalazi u mirovini, ali je još uvijek izuzetno aktivan i često reagira na aktualna društvena zbivanja.

Nakon završetka učiteljske škole upisao je (1951.) jednopredmetnu pedagošku grupu na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i diplomirao 1956. godine. Nakon diplomiranja radio je kao profesor Učiteljske škole u Osijeku i ravnatelj Pedagoškog centra u Osijeku, gdje je započeo rad na usavršavanju prosvjetnih djelatnika na području ondašnjih kotara. Uređivao je časopis »Život i škola«. Od 1960. do 1993. godine radio je na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je doktorirao 1965. godine. U zvanje docenta izabran je 1966., izvanrednog profesora 1973., redovitoga sveučilišnog profesora 1978. te znanstvenog savjetnika 1979. godine. Na svom matičnom fakultetu više puta je bio pročelnik Odsjeka za pedagogiju i prvi predstojnik Odjela za pedagogiju. Vodio je više poslijediplomskih studija i studija za specijalizaciju, bio je mentor brojnim postdiplomantima, doktorantima i diplomantima. Od 1971. do 1979. godine bio je vršitelj dužnosti ravnatelja Sveučilišnog centra za pedagošku izobrazbu i istraživanje u Zagrebu. Organizirao je sustavni rad na pedagoškom osposobljavanju studenata nastavnčkih fakulteta, naknadno pedagoško dokvalificiranje nastavnika stručnih škola i započeo sustavno pedagoško–psihološko pripremanje sveučilišnih asistentata i mladih nastavnika.

Od 1979. do 1983. direktor je znanstvenoistraživačkog projekta međunarodnoga značenja »Sustav i program stručnog obrazovanja i usavršavanja nastavnika za rad u području planiranja obitelji« Fonda za populacijske aktivnosti UN–a. Vodio je znanstvenu i nastavnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu s više inozemnih sveučilišta na pedagoškom području. U inozemstvu je održavao predavanja, seminare te sudjelovao u nizu tribina.

Član je Akademije humanističkih znanosti u Petrogradu, Svjetske asocijacije za pedagojska istraživanja sa sjedištem u Gentu (Belgija); suradnik je Europskoga informacijskoga središta za usavršavanje nastavnika u Pragu i Međunarodnog središta za proučavanje obitelji u Bratislavi. Predsjednik je Društva hrvatsko–slovačkog prijateljstva, glavni tajnik Hrvatskoga katoličkog zbora »Mi«, član predsjedništva Hrvatskoga žrtvoslovnog društva te član više drugih stručnih tijela i udruuga.

Sudjelovao je u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti Zavoda za pedagogiju, Instituta za pedagojska istraživanja Filozofskog fakulteta i Instituta za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu. Samostalno je vodio brojne istraživačke projekte, od kojih je nekoliko imalo međunarodno značenje, a svi su rezultirali knjigama.

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu predavao je nekoliko kolegija i vodio poslijediplomske studije. Uz rad na matičnom fakultetu bio je angažiran i u drugim visokoškolskim ustanovama u Zagrebu i izvan Zagreba. Bio je član brojnih komisija i odbora Sveučilišta u Zagrebu, Filozofskog fakulteta i Odjela pedagojske znanosti. Vrlo je angažirano sudjelovao u osposobljavanju, stručnom i znanstvenom usavršavanju i odgajanju više tisuća srednjoškolskih profesora i socijalnih djelatnika, više stotina diplomiranih pedagoga i više desetaka magistara i doktora pedagojske znanosti.

Vukasovićevu bibliografiju čini 1328 bibliografskih jedinica, od toga:⁵

- 41 knjiga;
- 18 knjiga u kojima je suautor i urednik;
- 20 knjiga u kojima suautor;
- 9 kojima je urednik;
- suradnik je u devet enciklopedijskih svezaka (*Opće i Hrvatske enciklopedije*);
- autor je 67 znanstvenih rasprava u zbornicima;
- 25 stručnih rasprava u zbornicima;
- 144 znanstvene rasprave u časopisima;
- 353 stručne rasprave i članka u časopisima i listovima;
- 70 recenzija i prikaza;
- 64 informativna članka;
- 70 polemičkih članaka;
- 7 bibliografija;
- 37 sažetaka i diskusija;
- 301 novinski članak;
- 93 radio i TV-emisije.

Iz toga niza 83 njegova rada prevedena su i objelodanjena na: slovačkom, engleskom, češkom, ruskom, makedonskom, poljskom, albanskom, mađarskom, njemačkom, talijanskom i slovenskom jeziku.⁶

Neke Vukasovićeve monografije postale su standardni udžbenici za studije odgovarajućih područja. Svojem sudjelovanjem na znanstvenim skupovima u inozemstvu dao je prinos međunarodnoj afirmaciji naše znanosti i Zagrebačkog sveučilišta.⁷ Uz nastavne, stručne i znanstvene djelatnosti bio je vrlo angažiran i u širem javnom, kulturnom i društvenom životu gdje se zalagao za učinkovitu društvenu, moralnu i odgojnu preobrazbu.

Za svoje znanstveno, stručno, nastavno, općekulturno i društveno djelovanje primio je više desetaka priznanja, diploma, zahvalnica, odlikovanja i nagrada u zemlji i inozemstvu. Od primljenih nagrada izdvajamo: Orden rada trećega reda (1959.), Orden rada sa zlatnim vijencem (1971.), Nagradu »Ivan Filipović« za unapređenje znanstvenoistraživačke djelatnosti (1971.), Spomen-plaketu Pedagoško–književnoga zbora u povodu 100. obljetnice njegova djelovanja (1971.), tri visoka priznanja bivše čehoslovačke, zatim češke i slovačke vlade u obliku jubilarnih i zlatnih plaketa J. A. Komenskog (1992., 1993. i 2000. godine), diplomu akademika Akademije humanističkih znanosti iz Petrograda (1994.), medalju Međunarod-

5 Vukasovićeva bibliografija 1999. brojala je 1180 bibliografskih jedinica, usp. Valentin Puževski — Josip Markovac: *Životopis i bibliografija Ante Vukasovića — Uz 70. obljetnicu života i 50. obljetnicu pedagoškog djelovanja*, Hrvatski katolički zbor »MI«, Zagreb 1999., str. 9–108.

6 Opširnije o životu i djelu vidi: Valentin Puževski — Josip Markovac: *Životopis i bibliografija Ante Vukasovića — Uz 70. obljetnicu života i 50. obljetnicu pedagoškog djelovanja*, Hrvatski katolički zbor »MI«, Zagreb 1999., str. 9–108.

7 Recepciju njegovih djela čini više od 600 osvrti, recenzija ili prikaza u zemlji i inozemstvu, usp. Valentin Puževski — Josip Markovac: o. c., str. 31.

nog središta za proučavanje obitelji u Bratislavi (1994.), odlikovanje predsjednika Republike Redom Danice hrvatske s likom Antuna Radića (1996.), Spomen-plaketu Sveučilišta u Zagrebu (1993.), Spomenicu Domovinskog rata (1996.).

Ovakav stručno–znanstveni *curriculum vitae* prof. Vukasovića bio je dostatan da se nizu navedenih nagrada pridoda i Nagrada »Ivan Filipović« za životno djelo.⁸

8 Vidi: *Nagrada »Ivan Filipović« za 2001. godinu*, Ministarstvo prosvjete i športa, (Zagreb 2002), str. 11–16.